

Dienraščio Vienybės 2-ųjų metų sukakties atžymėjimui paskelbtas dienraščio platinimo vėjus, paremtas didelėmis dovanoms skaitytojams.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvių palaikymui darbas — platinimas tautinės spaudos.

LIII. METAI. 21 (610) N. Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, KETVIRTADIENIS, 1939 M., SAUSIO-JANUARY 26 D.

3 CENTAI

ŠIANDIEN

Atsparumas laimi
Ateities Lietuva
Gerovė ir kultūra
Gali virsti tikrenybe

J. KROŽE

Laimėjimai ir pasiekimai, sako "Lietuvos Aidas", paskatina, pralaimėjimai nustumia į nusivylimą. Taip kartais galvojama ir taip kartais iš tikrųjų būna. Bet tai yra silpnos valios pasireiškimas. Tvirta asmenybė ir atspari tauta, kovodama su sunkumais, tik dar labiau užsigrūdina. Geriausias tam pavyzdys gali būti lietuvių tauta, kuri per paskutinį dvidešimtmetį, besigrumdama su įvairiais sunkumais, vis dėlto suvedama savo veiklos balansą, išėjo laimėtoja. Tie pasiekimai ir laimėjimai paskatino, sukėlė energiją ir sudarė tvirtą pagrindą tolymesniems užsimojimams vykdyti. O tų užsimojimų dabar yra daug.

Vienas iš svarbiausių užsimojimų, kuris šiandien Lietuvoje visoje spaudoje gyvai svarstomas yra kaip pagyvinti Lietuvos kultūrinį gyvenimą. Tuo klausimu rašo politikai, pedagogai, studentai, valdininkai, tarnautojai, rašytojai ir visų kitų profesijų ir gyvenimo sričių žmonės, kuriems rūpi kokia turi būti ir kokia bus ateities Lietuva.

Šiandieninė Lietuvos karta gerai supranta, kad tauta negali gyventi vien tik šiaja diena, reikia žiūrėti į rytojų, į ateitį ir ruošti tai ateitį dirva. Daugumas šiandieninių nuosirdžių lietuvių norėtų vaizduotis ateities Lietuvą labai kultūringa, turtinga ir darbščia valstybe su stipria valiuta, puikiai įrengtomis mokyklomis, gerai išauklėtais vaikais, aukšto mokslo ir kultūrinio laipsnio pasiekusiais gyventojais, puikiai sutvarkytu žemės ūkiu ir pramone. Sveikų žmonių kraštu, kur nebūtų nei skurdo, nei perdidelio turto pertekliaus. Sunku būtų pasaulyje rasti žmogų, kuris nenorėtų tokiam krašte gyventi. Tai svajonė ne vieno visuomenininko, ne vieno žmogaus, kuri šiandien kai kam atrodo nepasiekiamo, bet tai tikslas vertas siekti, vertas visos tautos pastangų. Jei bus realizuota bent dalis tų siekimų ir tai jau bus milžiniškas laimėjimas.

Vieni visuomenininkai sako, kad reikia būtinai pagyvinti kultūrinį gyvenimą, kad jį pagyvinus savaime pagyvės visas tautos gyvenimas. Yra siūlymų organizuoti visą tautą, kad visi pomokyklinio amžiaus žmonės iki 30-40 metų amžiaus turėtų dalyvauti kurioje nors organizacijoje. Jei reikalas bus tai ir prievarta versti gyventojus dalyvauti organizacijose. Kiti vėl ragina įvesti rungtyniavimą įvairių sričių kultūros darbe. Sako, kad kur nėra pažangios kurybos, ten nėra ir aukštos kultūros, o kur nėra kultūros, — nėra ir civilizacijos. Tik kultūrinės rungtynės tegali padidinti pažangą ir pagyvinti gyvenimą.

NAUJAS ANGLIJOS MOBILIZACIJOS PLANAS

PASIMOKINO IŠ PEREITO KARO

Septyni milijonai specialistų nebūtų siunčiami į karo lauką

LONDON, sausio 25 d. — Anglijos vyriausybė jau baigė sutvarkyti naują mobilizacijos planą, kuriuo numatoma privatiniuose pramonės darbuose palikti apie septynis milijonus žmonių, daugiausiai patyrusių vyrų specialistų, kurie dirba prie įvairių pramonės ir žemės ūkio įmonių. — Iš pereinamojo karo angliai pasimokino, kad daug svarbiau namie laikyti patyrusius vyrus darbininkus ir specialistus, negu juos siųsti į karo lauką. Jeigu kiltų karas tai visi specialistai ir patyrę darbininkai bus palikti prie dabartinių darbų, o žmonės, kurie neturi jokios specialybės ir jaunimas bus siunčiami į karą.

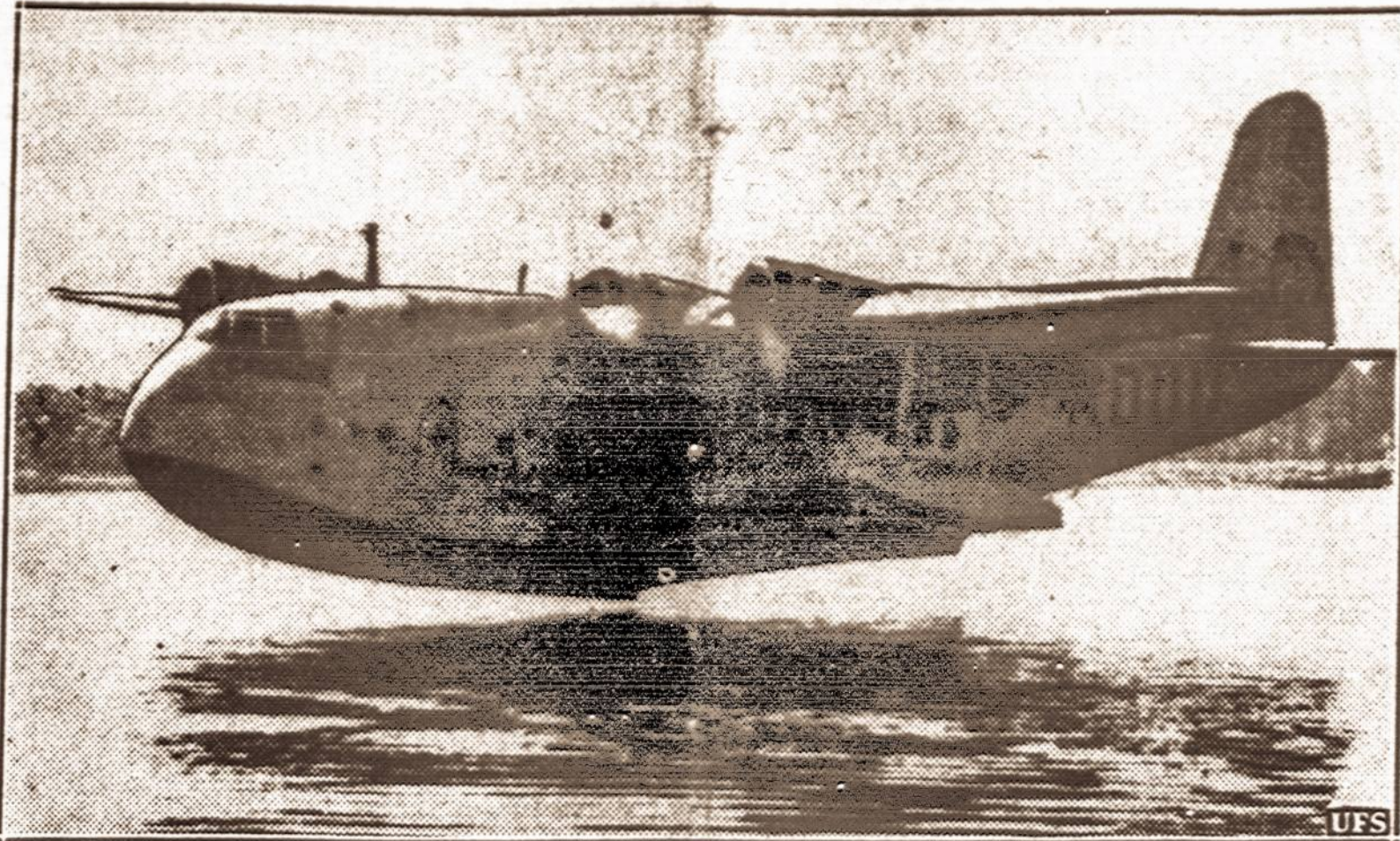
Tardoma. — Mrs. Charlotte Milburn Pickering iš Madison, Conn. kuri įvelta į Coster Musica bylą ir dabar tardoma. Ji būk gavusi iš nusidžiusio Musicos nemažai pinigų.

PERNAI KAUNE BUVO 184 GAISRAI

KAUNAS. — Pernai Kauno miesto savivaldybės ugniagesių komanda pačiame mieste ir jo pirmiesčiuose gesino 184 gaisrus. Šiuo metu apskaičiuojami gaisrų padaryti nuostoliai, degusio turto apdraudimo suma, gaisrai rūšiuojami pagal jų didumą ir kt.

Gerovei ir kultūrai siekti repleptų yra labai daug, ir įvairių, bet vienas geriausių ir aiškiausių priemonių yra organizuoti gaisrų padaryti nuostoliai, degusio turto apdraudimo suma, gaisrai rūšiuojami pagal jų didumą ir kt.

Vargu Amerikoje ir kitam pasaulio krašte atsirastų išėjus lietuvių, kuris šioms siekiams nepirartų ir nuosirdžiai prie to darbo neprisidėtų, nes anais laikais, kai Lietuva dar tik svajojo apie nepriklausomybę, Amerikoje, Anglijoje, Sveicarijoje ir kitur lietuviai išėviai dirbo kultūrinį darbą. Jeigu viena svajonė virto tikrenybe, tai kodėl ir ši svajonė negali tapti realybe.

Zuvo Atlante. — Anglijos Imperial Airways didelis keleivinis lėktuvas "Cavalier", kuris skrisdamas iš New Yorko į Bermudą nukrito Atlante ir nuskendo. Trys žmonės taip pat žuvo, o dešimtis išgelbėta. Išgelbėtieji šio mis dienomis pargabenti į New Yorką.

GEN. ČIANG KAI ŠEKO SŪNUS SUDARĖ NAUJĄ KARIUOMENĘ

SHANGHAI, Kinija, sausio 25 d. — Kinijos generolo Čiang Kai Šekos sūnus Čiang Činko, Kiangs provincijoje sudarė naują kinų kariuomenę iš 10,000 kareivių, kuri buvo kelerą mėnesių mokoma ir paruošiama karui su japonais. Naujoji kariuomenė esą, jau ateina Čiang Kai Šekui į pagalbą.

NACIAI LEIS LENKIJOS ŽYDAMS PARDUOTI SAVO TURTĄ

BERLIN, sausio 25 d. — Vokietijos oficialūs sluoksniai praneša, kad Vokietijos vyriausybė nutarė leisti Vokietijoje gyvenantiems Lenkijos žydams parduoti savo turtą esantį Vokietijoje. Daugelis Lenkijos žydų jau anksčiau išbėgo į Lenkiją, bet dabar leidžiama jiems sugrįžti ir parduoti savo likusį Vokietijoje turtą.

UZDRAUDĖ IVEŽTI ĮVAIRIŲ DAIKTŲ

KAUNAS. — Sausio 5 d. paskelbtas įvežamųjų prekių muitų tarifo pakeitimas, kuriuo remiantis draudžiama iš užsienio į Lietuvą įvežti: šaunamuosius ginklus, sviedinius, šovinius, sprogstamąją medžiagą, lošiamąsias kortas, lazdas su kindžalais, špagomis ir kt. Paslėptais ginklais, pornografiniais ir įžeidžiantieji religinius ir dorovinius jausmus daiktai, etikietus, kamščius, butėlius ir kt. pakavimo daiktus su užrašais arba su užsienio fabriku atvaizdais, firmų ženklais ir kleimais, jeigu įvežami be prekių, Kukulvana (žuvų nuodus), rūkomąjį opiumą, svetimų kraštų loterijos bilietus, kakao lukštus ir degtukus.

Šis draudimas veikia nuo 8 m. sausio 5 dienos.

NULEIDO Į VANDENĮ DU NAUJUS NAIKINTOJUS

KEARNY, N. J., sausio 25 d. — Vakar čia į vandenį nuleista du nauji karo laivai naikintojai, kurie netrukus bus priskirti prie Brooklyno karo laivyno bazės.

DU GENERALAI RAGINA PARŪPINTI GINKLŲ VIENAM MILIJONUI VYRŲ

Stinga ne tik lėktuvų, bet šautuvų ir priešlėktuvinių armotų, sako žinovai

WASHINGTON, sausio 25 d. — Jungtinių Amerikos Valstybių generolai vakar ragino Kongresą, kad jeigu J.A.V. nori stoti greta kitų valstybių krašto apgynime ir apsiginklavime, tai reikia neatidėliojant priimti prezidento pasiūlytą krašto apsaugos programą.

Ta proga du generolai Tyner ir Beck sako, kad pirmiausia reikia parūpinti kariuomenei užtektinai ginklų. Mažiausia, esą, reikia turėti atsargoje užtektinai ginklų apginkluoti bent vieną milijoną kareivių.

Jie taip pat įspėjo kongresą, kad šiuo laiku Amerikos kariuomenė turi labai mažai priešlėktuvinių armotų, kurios karo atveju būtų labai reikalingos. Be to, kongresui pranešta, kad kariuomenės vadovybė turi paruošusi planą kuriuo trumpu laiku gali mobilizuoti vieną milijoną kareivių.

J.A.V. Sekretorius Harry W. Woodring kalbėdamas moterų patrijotinių organizacijų susirinkime Washingtone pareiškė, kad prezidento reikalavimas skirti pinigų pastatyti per du metus 5,500 karo lėktuvų dar nereiškia, kad per tą laiką Amerika gali į kautybes pasiūsti tiek lėktuvų, po dviejų metų galima būtų į kautybes statyti tik apie 2,000 pirmos eilės karo lėktuvų.

Dėl to jis ragino moteris prisidėti reikalauti, kad kongresas neatidėliojant prezidento kuklų pasiūlymą priimtų.

LENKAI KVIEČIA LIETUVOS SPORTININKUS

VARSUVA. — Lenkijos sporto vadovybė jau prisidė Lietuvos sporto vadovybei oficialiai kvietimą užmegsti sporto santykius su Lenkija. Lenkija kviečia atsijsti į Varšuvą Lietuvos moterų krepšinio rinktinę tarpvalstybinėms Lietuvos — Lenkijos moterų krepšinio rungtynėms. Lenkai kviečia į Varšuvą ir Lietuvos stalo tenisininkus.

NAUJAS LĖKTUVAS PASIEKĖ 575 MYLIU PER VALANDĄ GREITUMO

BUFFALO, N. Y., sausio 25 d. — Darant bandymus su nauju Curtiss Hawk 75A karišku lėktuvu naikintoju, kuris pstatytas Prancūzijos karo aviacijai, lakūnas Child pasiekė 575 mylių per valandą greitumo. Lėktuvas pakilo 22,000 pėdų ir visu smarkumu leidosi žemyn. Besileidžiant net instrumentai, kurių rodo lėktuvo greitį sugedė, nes greitis buvo kur kas didesnis, negu instrumentai galėjo parodyti. Ekspertai sako, kad lėktuvas leidosi apie 600 mylių per valandą greitumu. Tai naujas pasaulinis rekordas.

Curtiss kompanija dabar stato 100 tokių lėktuvų Prancūzijai.

DAUGIAU DARBININKŲ GRĮŽTA Į DARBUS

WASHINGTON, sausio 25 d. — Jungtinių Amerikos Valstybių Darbo Departamento žiniomis, per pereinamąjį gruodžio mėnesį į darbus sugrįžo daugiau kaip 200,000 darbininkų. Iki pereinamąjį mėnesio į darbus grįžo 1,200,000 bedarbių. Tame skaičiuje neįskaityti žemės ūkio darbininkai.

GEN. GUSTAIČIO DOVANA REKORDISTUI PYRAGIUI

KAUNAS. — Karo Aviacijos viršininkas brig. gen. A. Gustaitis pernai metais paskyrė asmenišką dovaną sklandytojui, padariusiam ilgiausią perskridimą sklandytuvu. Dovaną pereinamoji ir galutinai nuosavybėn turi tekti tam sklandytojui, kuris nuskris sklandytuvu nemažiau kaip 200 km. Šią dovaną dabar LAK perdavė sklandytuvų rekordistui ats. av. mjr. Pyragiui, 1938 m. atlikusiam geriausią perskridimo rezultatą — 176 km.

FRANKISTŲ KARIUOMENĖ PASIEKĖ BARCELONOS PIRMIESČIUS

Valdžios įstaigos ir valdininkai kraustosi į šiaurę, keliai į Prancūzijos pasienį užgrūsti

HENDAYE, Prancūzija, sausio 25 d. — Ispanijos sukilėlių kariuomenės dalys vakar pasiekė Barcelonos priemiesčius pietinėje miesto dalyje, kur sustojo ir laukė atžygiuojant kitų frankistų kariuomenės dalių, kurios ateina iš vakarų ir šiaurės vakarų pusės. Vyriausybinių aerodromas Prat de Llobregat, kurį vėliau laiku frankistai smarkiai bombardavo, paimtas.

Tuo tarpu Barcelonoje, kur suvažiavo apie du milijonai tremtinių, kariuomenė ir gyventojai įrengia apkasus ir sustiprina vyriausybinių pozicijas, kur vyriausybinių tarnautojus į Gerona ar Figueras. Iš Barcelonos eina labai mažai traukinių, o ir tie patys užimti valdžios reikalingams. Daugelis gyventojų keliais eina pėsti Prancūzijos sienos linkui, kur tikisi rasti prieglaudą.

Frankistų artilerija vakar pradėjo apšaudyti Barcelonos miestą. Keletas didelių namų suriauta ir užmušta keliolika žmonių.

Vėliausiomis žiniomis, visi keliai iš Barcelonos į šiaurę užkimšti tremtinių, kurie vežimais, automobiliais, dviračiais ir pėsti bėga iš apšaudomos Barcelonos.

Paryžiuje Prancūzijos kariškuose sluoksnuose manoma, kad jeigu frankistams pavyks paimti Barceloną, tai Franco taip pat užims visą Kataloniją ir nukirs vyriausybinkams su sisiekimą su Prancūzija.

LIETUVA SU LENKIJA PASIKEIS KALINIAIS

KAUNAS. — Tarp Lenkijos ir Lietuvos vyriausybių atstovų prasidėję pasitarimai apie pasikeitimą kaliniais. Lenkijos, ypatinai Vilnijos kalėjimuose sėdi nemaža lietuvių, nuteistų už kaltinimus lietuviškam veikime. Lietuvos kalėjimuose yra lenkų, nuteistų už šnipinėjimą ir šiaip priešvalstybinį veikimą. Dabar norima tokius kaliniais pasikeisti. Lenkai kaliniai iš Lietuvos kalėjimų būtų paleisti ir išsiųsti į Lenkiją. Tą pat padarytų ir lenkų valdžia. Tikimasi, kad pavyks susitarti. Tokiu būdu į nepriklausomąją Lietuvą persikeltų gyventi būrys Vilnijos lietuvių, kurie dėl persekiojimų tame krašte negalėjo gyventi.

Panašios derybos buvo vedamos ir su Sovietų Rusija. Jau buvo sudaryti ir sąrašai asmenų, kurie buvo norima paskaitinti. Tačiau iki šiol nepavyko susitarti. Sovietų Rusija labai vengia išleisti į užsienius savo piliečius.

Atsargumo dėlei Mussolini pašaukė į karo tarnybą 200,000 rezervų. Rezervų šaukimas padarytas ryšium su karu Ispanijoje.

Išvyko. — Jungtinių Amerikos Valstybių pasiuntinys Paryžiuje William C. Bullitt, išvyko į Paryžių eiti savo pareigas.

VOKIEČIAI BJIOSI INFLIACIJOS

BERLIN, sausio 25 d. — Pasitraukus Reichsbanko valdytojai Schachtui, Vokietijos gyventojai bijosi, kad dabar vokiečių popieriniai pinigai gali visai nustoti savo vertybės.

RADO NAUJĄ KOMETĄ

CAMBRIDGE, Mass., sausio 25 d. — Amerikos astronomas Peltier rado naują kometą, kurią, kaip vėliau paaiškėjo, beveik tuo pačiu metu rado ir Rusijos astronomas Kozik. Naujoji kometa dabar pavadinta abiejų mokslininkų vardu.

Zoologijos sodas pirkto du Sibiro lokius

KLAIPEDA. — Šiomis dienomis Kauno zoologijos sodas pirkto du nemažus Sibiro lokius. Lokiai yra Klaipėdoje ir netrukus bus pargabenti į Kauną.

Vokietijos vyriausybė pakvietė Brazilijos karo vadą gen. A. Goes Monteiro atvykti į Vokietiją stebėti karo mūšius. Pakvietimas principiškai priimtas.

ORAS

NUMATOMA: Giedra šalčiau. Saulė teka 7:12, leidžias 5:05. Dienos ilgis 9 val. 50 min.

VIENYBĖS KONCERTAS IR LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS, VASARIO 12 D., LABOR LYCEUM SALEJE. DALYVAUJA METROPOLITAN OPEROS ARTISTĖ ONA KASKAS IR KITOS ŽYMIOS JĖGOS. VIETAS REZERVUOKITE JAU DABAR

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Telephone: EVergreen 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Table with subscription rates: Brooklyn ir užsieniuose: Metams \$7.00, Pusei metų \$3.75, Trims mėnesiams \$2.00, Vienam mėn. \$0.90.

Visais reikalais adresuokite: Lithuanian Press Corporation, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

A. S. Trečiokas — Prezidentas, J. Smirnas — Vėdėjas, S. E. Vitaitis — Redaktorius

DRASKOMA AUTOMOBILISTŲ UNIJA

Didelių triukšmų ir nepaprastomis darbininkų kovos priemonėmis—sėdėjimo streikais—įsikūrė Jungtinė Automobilų Darbininkų Unija. Sios unijos įkūrėju buvo CIO dabar pasivadinęs Kongresu Industrialių Organizacijų, kuriam visą laiką vadovauja karingas darbininkų vadas John L. Lewis.

Tačiau iš pat pradžių šioje unijoje pradėjo komunistai kelti nesantaiką ir sėti nepasitikėjimą unijos vadovybe. Jau tuos laikus atgal šios unijos prezidentas, Homer Martin, suspendavo kelis centralinius viršininkus, kuriuos apkaltino talkininkavime komunistams kelti nesantaiką unijoje.

Vienok insurgentai dabar jau nepasivadė unijos prezidento ir jam pritariančių viršininkų disciplinai. Jie sudarė naują unijos valdybą ir apsisukę suspendavo patį prezidentą Martin ir jam pritariančius kitus unijos viršininkus.

Dabar jau prasidėjo tarysėnų už unijos išdą, kuris siekia kelis šimtus tūkstančių dolerių. Taip pat insurgentai paviešė savo delegaciją į CIO centrą, kad gauti jo pritarimą savo žygiams. Šioje kovoje laimėtojas liks ta pusė, kuri palaikys CIO vadovybę ir kurios globon teismas paves unijos išdą.

Svarbiausia, tačiau, pačios unijos likimas. Jau suduotas unijai skaudus smūgis ir pasėta sunkiai atitaisoma demoralizacija darbininkų tarpe. Skaudžiausiai dėl to nukentės automobilių industrijos darbininkai.

TAUTINĖS VEIKLOS KONFERENCIJA BALTIMORĖJE

Daug kalbėta, maža padaryta. Daug rašyta, maža neatsiekiama.

Organizuotis buvo bandyta, nedaug suorganizuota. Obalasis: tautininkai organizuokimės, pasilik tik obalusi, jei rimtai nesilimsime darbu.

Kas reikia daryti, kad atsiekti tikslą?

Reik turėti noro. Ar Tamsta turi? Taip.

Reik pridėti darbo. Ar Tams te gali? Taip.

Pereitą vasarą tautiškai susipratusių lietuvių, kaip sandariečių, taip ir sąjungiečių bei šiaip pavienių veikėjų konferencijoje išrinko Amerikos Lietuvių Tautinę Tarybą ir pavedė jai organizatyvą darbą, sukonsoliduoti visų tautiškų draugijų, organizacijų kuopų ir įvairių ratelių veikimą, sukuriant skyrus įvairiose kolonijose. Bet praslinko šeši mėnesiai ir nors dirbta, per spaudą šauktasi stoti darban, bet tas darbas eina labai lėtu žingsniu, nepatenkina šio laiko reikalavimų.

Siemet yra mums, lietuviams, dideli metai iš priešasties Pasaulinės Parodos New York'e. Reikalinga tvirta organizacija ir greita akcija. Per spaudą atsiskaukiamis to darbo taip greit negalima atlikti. Ta numato A.L.T.T. centras ir dėl to yra šaukiama konferencija, kad susėję ypatingai išspręsti tokius reikalus, kurių kitokiu būdu neįmanoma atlikti.

Konferencijon kviečiami visi tautinio nusistatymo lietuviai: sandariečiai, sąjungiečiai

ir jokia idėjiniai organizacijai neprigulinti, nuo draugijų ir pavieniai, be jokių lūdimų ir formalumų. Dienotvarkė, nedaug skiriama dvi dienas, vasario 18 ir 19 d.d. Pateikta, kad kiekvienas vyks dantis konferencijon, pribūti 10 val. ryte, vasario 18 d., 8 m., Baltimore, Md.

Kas negalės ypatingai dalyvauti, siųskite sumanymus organizatoriaus adresu, manantį dalyvauti, atvirute praneškite organizatoriui, o jums bus prisiūsti nurodymai kokioj vietoj Baltimoreje konferencijai įvyks ir bus išanksto pateiktas pilnas konferencijos darbų planas.

A. B. Strimaitis, G. P. O. Box 127, New York, N. Y.

JŪROS ŽVEJAI VYRIAUSYBEI ITEIKĖ MEMORANDUMĄ

KLAIPEDA. — Šiomis dienomis Klaipėdos krašte ir Didžiosios Lietuvos įvairios žvejų organizacijos įteikė kolektyviai ministrų pirmininkui, Seimo pirmininkui ir finansų ministrui memorandumus. Memorandumė išnagrinetos priešasties, dėl ko šiandien žuvų apdirbimas, prekyba, transportas ir pati žvejyba visai šlubuoja. Be siūlymų daromas blygybės pašalinti, siūloma dar steigti prie jūrininkystės inspekcijos specialią įstaigą, kuri tvarkytų visus žvejybos reikalus.

VEJŲ BLAŠKOMI POLITIŠKI KLAJOKLIAI

Amerikos lietuvių komunistus, kaip ir kitų tautų Stalino politikos vergus, prisiėina pavadininti vėjų blaškomais klajokliais tarptautinės politikos tyruose. Nepavydėtina tokių žmonių padėtis, kuomet jie gyvena ne savo protu, bet diktatoriams pataikavimo politika. Tokie politiniai klajokliai niekuomet negali prisitaikyti gyvenimui tikrovei, nes negali nuspėti kurie vėjai kurion pusėn papūs Stalino politikos gaires.

Kaip čia seniai mūsų nelaimingi komunistai didžiausiu piktmu spiaudė į lenkišką šulinį. Jei kas bet kiek žmoniškiau atsiliepė apie lenkus ir Lenkijos valdžią, tai komunistai didžiausiu įtūzimu smerkė tokius "fasistus", kurie pataikavo Lenkijos fasizmui. Bet staiga pasaulis išgirsta, kad Varšuva suėjo į artimesnius santykius su Maskva. Tuojaus mūsų komunistai pradeda garbinti Lenkijos imperialistus ir ima niekinti tuos lietuvius, kurie nepritaria Lietuvos susitarinimui su Varšuva.

Bet gyvenimas nestovi vietoje. Už tūlo laiko Lenkijos diplomatai pradeda vėl flirtuoti su Hitleriu ir čia mūsų komunistai nežino ką daryti: ar toliau garbinti Varšuva, ar ne? Iš Maskvos nieko nesigirdi apie tą lenkų flirtą su Vokietija. Ką daryti? Ir dabar komunistai nežino kaip elgtis: ar lenkus skaityti draugais, ar priešais? Laukia ką Maskva apie tai pasakys.

Stai naujas komunistams rūpestis. Visas pasaulis žino komunistų nusistatymą Vokietijos atžvigiui. Jei komunistai įmanytų, tai Hitlerį su visu jo nacizmu šauktė vandens paskandintų. Bet štai vėl žinia, kad Stalinas pradeda tartis su Hitleriu. Komunistai nutirpo ir laukia kas čia bus? Jei Stalinas susitars su Hitleriu, mūsų komunistai šoks garbinti ir Hitlerį su visu jo nacizmu. Dabar komunistų spaudoje burnojimui prieš Hitlerį nesimato, mat laukia kas išeis iš tų žinių, kurios skelbė Stalino-Hitlerio derybas. Todėl neužilgo galime sulaukti to, kad komunistai niekins kiekvieną, kas tik nepritars Hitlerio politikai.

Todėl ar gali būti smarkėsnis politiški akrobatai už mūsų komunistus? Jie lyg tas maniakinas politiškas nusistatymė staispiti taip, kaip Maskva savo politiką vingiuoja. Ir tas visuomet juos pastato į tokią padėtį, kurios gėdytūsi kiekvienas bet kokius principus turintis žmogus.

Būtų galima tik pasijuokti iš tokių politiški klajoklių, kaip mūsų komunistai, jei jie nepretenduotų visuomenei į vadus. Jei jie pasitenkintų tik Stalino politikos vėjų gaudymu ir nelystų į lietuvišką gyvenimą, apie juos būtų galima visiškai užmiršti. Bet kuomet šitie politiški klajokliai lenda su savo klauniska politika į lietuvių gyvenimą ir bando nepajėgiančius savistoviai protauti lietuvius tempti tais pačiais politiški klajoklių keliais, tai nutylėti negalima.

Iš to, kas aukščiau pasakytą, kiekvienas geros valios lietuvis gali aiškiai suprasti, kad šie komunistai tegali tik tokie žmonės, kurie visiškai neprotauja, kurie nesupranta, kad eidami paskui komunistų vadus save visuomenės pajauka ir pastato. Kokia garbė ir nauda pasiduoti tokiam vadovybei, kuri ne savo protu gyvena, kurią diktatorių politikos vėjai į visus patus blaško? Ar nelaiškas susprasti ir

tiems Amerikos lietuviams, kuriuos ikšiol komunistai vaduoja už nosių kaip neprotuojančius mulkius? Kokia bet kam nauda tarnauti klajoklių politikai? Nei patiems garbės, nei lietuviams naudos nėra iš tokios veiklos, kuriai diriguoja jokios aiškios linijos gyvenime neturinti komunistai. Daugiau nei naivu sekti tokius vadus, kurie patys nežino kur eina. Vyt. Gražulis

LIETUVIŲ MOKSLO MYLĖTOJŲ DRAUGIJA VILNIUJE

Lenkų valdžiai uždarius Vilniaus Lietuvių Mokslo Draugiją, tos draugijos valdyba darė įvairių pastangų, kad tai senai ir turtingai lietuvių mokslo įstaigai būtų leista toliau veikti. Ilgai tokios pastangos buvo be vaisių. Vėliau, besinormuojant lietuvių-lenkų santykiams, lenkai darėsi nuolaidesni. Bet jie neleido draugijai veikti sena tvarka. Buvo pasiūlyta lietuviams įsteigti naują draugiją, kuriai pažadėjo perduoti uždarytosios draugijos biblioteką, archyvą, mokslinius rinkinius ir kitokį turta. Pagaliau lietuvių, po eilės pasitarimų, nutarė Vilniaus vaivadijos pasiūlymą priimti.

Dabar iš Vilniaus gauta žinia, kad tenyškiai lietuvių sudarė komisiją, kuri jau parengė naujos mokslinės įstaigos įstatus ir juos įteikė Vilniaus vaivadijai patvirtinti. Pagal tuos įstatus Vilniuje steigiamą Lietuvių Mokslo Mylėtojų Draugiją, kuri perims Lietuvių Mokslo Draugijos turta ir tęs jos darbą. Naujosios draugijos įstatus pasirašė 15 jos steigėjų.

LIETUVOJE TRŪKSTA GYDYTOJŲ

1938 metais buvo pradėta plačiu mastu organizuoti gydymo pagalbą sodžiaus gyventojams. Visuose valsčiuose steigiami sveikatos punktai, kuriuose turi būti gydytojas, akušerė ir gailėstingoji seselė. Miestuose jau buvo įjungtas gydytojų perteklius. Bet į sveikatos punktus pareikalavus apie pastrečio šimto gydytojų ir akušerių, pasireiškė jų trūkumas.

Tiesa, miestuose dar ir dabar yra gydytojų perdaug, bet jie nenori važiuoti į mažuosius miestelius. Miestuose gyvenančių gydytojų skaičius dabar dar papildė žydais gydytojais, išskelusiais iš Klaipėdos krašto į Didžiąją Lietuvą. O vis tiktai sveikatos punktams trūksta gydytojų. Dėl šios priežasties dar ne visi numatytieji punktai yra įsteigti.

Sveikatos punktams tuojau reikalinga apie 75 gydytojai. Vyriausybė šiuo reikalu susirūpino ir ieško priemonių visus sveikatos punktus aprūpinti gydytojais.

IŠGYVENIMAI VILNIUJE

Saulė žvelgia į trumpąjį Kauno—Vilniaus traukinį, kurį ner ko žūrėt, nes ir taip pustūstis. Puikus rugsėjo rytas. Vešlios pievos už langų, gražūs reginiai ir tiek gili dangaus mėlynė — net graudu. Trumpas pasų patikrinimas Vievyj, ir traukinys su penkiais keleiviais neria toliau. Mano kaimynas, visą laiką kalbėjęs lietuviškai, dabar jau ima tarp savęs lenkiškai aiškintis. Deja, negalėdamas tuo pasigirti aš, nors aukštaitis, žemaitiškai tyliu. Zawiasy! Po septynių minučių — Rykantai, 11.47 — Paneriai... Skamba vardai traukinio ratų ritman, bet kaip liūdnai neenergingai, nors traukinys nuo Vievio išvysto didesnį skubą.

Lentvarys. Puikiai dekoruota švarti stotis. Gėlės, vaisių pardavėja, keletas uniformuotų švartių valdininkų ir... nė vieno keleivio.

Kupėj likau vienas, kaip Lentvario pili tulumoj. Netenka medituoti, nes po kelių minučių matyti Vilnius. Godžiai žvilgsnis geria nuostabių apylinkių ir aplinkybių miesta, plačiai išsikerojusį visiškai kauniškuose gamtos rėmuose. Daugybė bėgių, keleta pašalniais automotrisų, pustūstė stoties ir juodas parasas "Wilno". Laikrodis rodo 12.

Pirmas žingsnis į stoties kioską. — Duokite "Aida" ir "Vilniaus Žodį". Pardavėjas nemandagiai: — Litėvskich niema! (lietuviškai nėra). Jis, matyti lietuviškai, supranta, bet... Kioskas lūžta nuo spaudos: vokiški, prancūziški, itališki, rusiški, žydiški laikraščiai, zurnalai su spalvotais rėkiančiais viršeliais.

— Kodėl nėra? ir aš klausiu taip pat nemandagiai. Atsakymas — simboliškas pečių gūščiojimas.

Bufetas didelis, tvrdus. Valgomieji stalai už tvorėlės. Sienuose plakatai, kviečią pažinti Lenkiją ir Vilniaus didelę gražios nuotraukos. Viršum bufeto spintos Pilsudskio, Mosckio, Smyglo-Rydz portretai ir dar aukščiau — Baltas erelis.

Papusrėčiau ir tyčia pasėdžiu, nes bijau vežikų ir nešikų minios, apgulios stoties duris.

Patarnautojas puikia Tve-rečiaus tarne vikriai ir mandagiai, paduoda sąskaitą ir stebi kaip aš skaitau "Lietuvos Aidą" ir "Karį", kurį lenkų valdininkas maloniai praleido. Pasiguodžiu jam, kodėl stotyje nelaiko lietuviškų laikraščių. Jis mano, kad jų niekuomet nelaide. — Kodėl? Tylus simboliškas pečių gūžtelėjimas.

— Ar iš Kauno dabar daug atvažiuoja? — Labai daug... — Keista.

Jis tyli.

Aikštė prieš stotį. Kažkas panašu į kauniškes stoties pievę. Šventadieniškai išsipuošę žmonės, matyt, grįžta iš bažnyčios: eina lėtai, iškilniai. Tai — miestiečiai.

Taksi nėra. Vežėjai jau siūlo savo patarnavimus. — "Zoržo" viešbutį — sakau. Kažkoks vaikas dar nori įsiūlyti vieno Italijos miesto vardą turintį viešbutį "Pigu, gera netoli stoties". Kad atsikratyčiau, atsakau itališkai, jog "Zoržo" viešbutį jau užsakyta. Itališkai vaikas, tiesa, nemoka, bet grabaliodamas prancūziškai aiškina, jog "Zoržo" viešbuty brangu.

Vežikas — žydas nekantrauja. Jam yra išrovavimo vežti toliau. "Važiuojam". Grindinys krato ir vežimas su visu laigaminu šokinėja. "Neskubėk". Tada jis mato turį reikalų su turistu ir ima aiškinti. Juokingai tardamas vokiškų žodžių, jis nori parodyti visą savo erudiciją. — Čia "Aušros Vartai" — ir nusiima kepurę.

"Tai kažin ar pagarba, — galvoju, — juk žydas, norėdamis šventyklą pagerbti kepurę uždeda". Abejoju vienas. Vėl niekam tikęs grindinys, kažkoks ypatingas apvažiavimas, (nes Micevičiaus gatvė remontuojama) ir mes prie "Zoržo". Vežikas, patikęs arklių, neša lagaminus ir tuč tuojau informuoja šveicoriui: "Tas ponas kalba tik vokiškai. (!?)". Aiškiai matyti, kad čia jo persistengta, atleidžiu jį ir viešbutio porteriui sakau: — Kalbu tik lietuviškai. Jis stengiasi neparodyti, ką jis apie tai mąsto ir klausia mane rusiškai. Aš išlaikau savo pasiryžimą. Puikiai viens kitą suprantame! Toji tyli kova truko visas dienas, kol gyvenau viešbuty, bet tas būdas priimti svečius man dar labiau įteigė minti kalbėti Vilniuj visur tik lietuviškai, kas visiškai paviko, kaip ir tikėjau. (Bus daugiau)

ŽIEMOS PAGALBA LIETUVOS BETURČIAMS

Lietuvoje, kaip ir kituose kraštuose, yra vargšų, neturinčių pragyvenimo šaltinio ir negalinčių užsidirbti. Tokių žmonių, kurie tegali gyventi pašalpos, Lietuvoje yra apie 10,000. Jie gyvena senelių arba vaikų prieglaudose, arba gauda nuolatinę pašalpą pragyvenimui. Vargšais daugiausia rūpinasi labdaringos organizacijos, kurios savo veiklai lėšas gauna iš vyriausybės, savivaldybių ir visuomenės. Be to, savivaldybės turi socialinės globos skyrius, kurie turi uždavinį tiesti pagalbą beturčiams.

Bet žiemą atsiranda tokių beturčių šeimų, kurioms reikalinga laikina parama. Prieš trejetą metų susiorganizavo vyriausias žiemos pagalbos komitetas, S. Smetonienės pirmininkaujamas, kuris ėmėsi rūpintis daugiausia šeimomis ir žmonėmis, laikinai patekusiais į didesnį vargą. Žiemos pagalbos komitetai tuojau įsteigė apskrčiuose ir valsčiuose.

Tie komitetai tuomet kasmet daro pinigų ir daiktų rinkliavas ir tomis aukomis šelpia beturčius bei vargingas šeimas. Šiomis dienomis Kaune įvyko vyriausiojo žiemos pagalbos komiteto posėdis, kuriame buvo padaryti pranešimai apie žiemos pagalbos komitetų veiklą.

Komitetų darbas kasmet gerėja ir plečiasi. Neturtėliams šelpti aukos renkamos visoje Lietuvoje. Jų rinkimą organizuoja žiemos pagalbos komitetai. Aukos buvo renkamos pinigais, daiktais ir maisto produktais. Tie komitetai surinktas aukas beturčiams išdalino ir sudarė apyskaitas.

Daugiausia aukų suaukojo valdininkai, tarnautojai ir kariai; mažiausiai aukoję laisvųjų profesijų žmonės — advokatai, gydytojai ir kiti.

Labiausiai nepasiturintieji buvo šelpiami natūra: drabužiais, avaline, malkomis, maistu ir produktais, būto nuomos apmokėjimu ir pan. Piniginės

pašalpos buvo duodamos tikta išimtiniais atsitikimais. Pašalpos buvo skiriamos visiems vargstantiems, nežiūrint jų tikybės ir tautybės. Pašalpos buvo duodamos atsižvelgiant į šelpiamojų medžiaginę padėtį.

1937—38 metais aukų surinkta: provincijoje pinigais 146,872 litai, daiktais ir maisto produktais 105,230 litų; Kaune surinkta pinigais 10,285 litai ir daug daiktų, kurie nebuvo įvertinti pinigais. Mažesnis ar didesnis pašalpos buvo sušelpta keli tūkstantčiai šeimų. Kai kurios šeimos gavo tikta prieššventines vienkartines pašalpas.

Komitetas pats rado savo darbuose eilę trūkumų ir nutarė ateityje juos šalinti. Tuo tikslu išrinko komisiją, kuriai pavedė paruošti tobulėnes žiemos pagalbos veiklos planą. Į komisiją išrinkti: pirmininkas teisin. J. Tomkus, sekretorius adv. B. Grebliūnas ir nariai: Kauno burmistras A. Merkys, pulk. Pr. Saladžius (Saulių Sąjungos vadas), Pr. Sulaitis (Darbo Rūmų pirmininkas), kun. Dagilis ir adv. Bernšteinas.

Reikšta pageidavimas surasti priemonių prievartos keliu versti taupyti sezoninius darbininkus, kad atėjus nedarbo metui nereiktų jų šelpti. Spauda prašoma vartoti didesnę akciją, kad žmonės jaustų pareigą aukoti neturtėliams.

VDV.

Teisingumo ministerija nusustačiusi paleisti į pensiją daugelį teisėjų, kurie jau yra išsitarnavę pensiją ir yra senesni, kaip 60—70 metų.

Pulk. Skučas, iki šiol buvęs Lietuvos karo atache Maskvoje, paskirtas karo mokyklos viršininku.

Dotnuvos akademijoje įsteigus miškininkystės skyrių, trūksta patalpų studentams gyventi. Statomas didelis naujas bendrabutis studentams.

Kaip kulka lekia. — Dr. F. W. Godwin ir dr. A. O. Walker Armour Tech. mokykloj, Chicagoje sugalvojo būdą fotografuoti iš revolverio iššautą kulka. Jie pasidarė tam tikrą varstotą, kurio gale pastatė stiklą, o iš šono foto aparatą. Aparatas taip buvo pritaisytas, kad revolverio šūvis pats operavo aparatą. Bandymas jiems pavyko ir čia matyti, kaip kulka lekia ir kas pasidaro, kai kulka pataiko į stiklą. Kulka lėkė 1,000 pėdų per sekundę greičiu.

TAKE IT OR LEAVE IT

VITALIS BUKSNAITIS

For the first time in history a prima donna of the world-famed Metropolitan Opera Company will sing at a Lithuanian American affair when Anna Kaskas (Katkauskaitė) makes a personal appearance at VIENYBĖ's annual Concert and Lithuanian Independence Day festivities at Labor Lyceum, Brooklyn, February 12th.

As a commentator of the contemporary Lithuanian American scene, I feel duty bound to report that music lovers who are familiar with the scale of prices which prevails at the Metropolitan Opera House in New York are falling all over each other in an effort to make reservations at Labor Lyceum, February 12th (at popular prices) in order to hear the Lithuanian American singer who attained the goal of which every self-respecting singer dreams—to become a Metropolitan Opera star.

And, speaking of dreams, I can't help feeling somewhat akin to the player in a movie I recently saw, who expressed himself thus: "Dreams are all right, if that's all you've got; but once you've had the real thing, dreams aren't enough". For years I've been dreaming of a fraternal organization consisting of those who felt a close-to-the-heart obligation and respect for both the land of their birth and the land of their fathers.

My dream came true when the Lithuanian American National Youth League (Amerikos Lietuvių Tautinio Jaunimo Sąjunga) came into being during the last week in December of last year. Its purpose—but let me quote from the preamble of the Youth League's constitution before I go any further:

"To unite in fraternal bond, regardless of sex, Lithuanian Americans of good moral character and reputable calling with out reference to creed or faith; to protect the welfare and enhance the happiness of its members; to quicken the spirit of American patriotism and the love of the land of our fathers, Lithuania, and its noble traditions; to cultivate good fellowship, to encourage self-culture and education among Lithuanian Americans by the establishment of libraries, reading rooms and schools; to organize and maintain, where possible, musical, dramatic, athletic and literary groups, where no such groups exist; to perpetuate itself as a fraternal organization and to provide for its government, the Lithuanian American National Youth League ordains this constitution".

You'll hear a lot more about the National Youth League in the near future. Some of our plans, which will soon be announced, may sound grandiose; but the Youth League is an organization of organizers—we have stopped dreaming and have begun to make those dreams come true. If you are interested, write to me and I'll

WASHINGTON CORRESPONDENT DISCUSSES KLAIPEDA STATUS

WASHINGTON, D. C.—Recently I had the pleasure to meet a former member of the German Reichstag with whom I discussed the Memel situation.

I asked this gentleman if it was true that there was a large Lithuanian element in East Prussia. He admitted to me that there was a large mixed element of Lithuanians and Slavs in that particular part of Germany and also believed the same was true in the Memel Section. Of course, he said the culture of these people by necessity has been Germanic through generations.

The point that I wish to bring out, therefore, is that the people of Klaipeda Section are not truly German but merely Germanic in culture. Neither can they be classed as Germans from the Hitler's racial theories.

That being the case, it should be the purpose of the Kaunas Government to awaken by degrees the Lithuanianism of these people. This can be done through good will, understanding, frank and open discussion of the problems involved. Of course, when you have some fanatics and spineless puppets who are endeavoring to stir up dissensions and trouble in the Klaipeda Section, naturally this is none too easy.

Despite the insidious propaganda of the Nazi press against the Lithuanian State, Germany knows full well that She has no valid claims to the Klaipeda Section. Strictly speaking, Klaipeda (Holzhafen or Memel as it was known immediately after the war) is an integral part and an economic unit of the

Lithuanian State and that the port itself is not of great significance to Germany.

Besides, Germany knows that if She alienates the Lithuanians, her relationship with the other Baltic and Scandinavian countries would also be weakened. Proper solution of the problem, if Germany wishes to make it a problem, is up to Her, not Lithuania. Will Germany be willing to sign a non-aggression treaty with Lithuania guaranteeing Lithuania full rights to the Memel Section in conformity with the assurances that Hitler gave to Chamberlain in Munich that Lithuania's claim to Klaipeda will be respected? Is Germany willing to demonstrate to the world through her feebler and oracle her sincerity to live in peace and harmony with her smaller neighbors as free and independent equals?

On the other hand there is a need for our Lithuanian statesmen and politicians to prove their real worth in these crisis and live up to the best traditions of the ship of state when the sailing is difficult as men who are not afraid and have the foresight and courage to go forward and get things accomplished under adverse conditions.

In conclusion, I wish to bring out this slogan: United Lithuania without entangling alliances with Germany, Poland or Russia but in collaboration with the Baltic States—Latvia, Estonia and Finland and the Scandinavian Countries for peace, security and progress.

L. J. Esunas.

PROFESSIONALS' CLUB HOLDS LIVELY MEETING

BROOKLYN, N. Y.—At the January meeting of the Lithuanian-American Professionals' Club held at the home of Dr. J. Paulionis, several very important matters were considered.

The question of maintaining scholarships in Lithuanian courses at Columbia University came up for discussion. Prof. Manning's recommendation that a fund be set up at the University to maintain a chair in Lithuanian was voted upon favorably. The members felt discouraged at the lack of applicants for the scholarships that have heretofore been available. Since the organization had been the first to initiate the granting of tuitions it now felt that by "starting the ball rolling" with \$60, other Lithuanian-American organizations will follow suit in helping to raise the required sum of \$500.

The resignation of two highly-esteemed priests caused considerable resentment among members at the narrow-minded intolerance of meddling Catholic "politicians". The Professionals' Club had boasted that its membership included Lithuanian-American college-bred professionals of all beliefs and proudly pointed to an example of unity that other organizations could follow. To have the clerical members leave because of "criticisms directed at us by our active Catholic element" was to imply that members of the Professionals' Club were unworthy to associate with clergymen. The Club does not in any way condemn the priests. It does deplore the power of the ignorant element in the Catholic Church, which prohibits its learned leaders from exercising their reason.

During the annual election of officers, the Club's host, Dr. Paulionis, urged Dr. John Waluk to accept the unanimous nomination for the presidency to no avail. Dr. Waluk pleaded that even though he appreciated the honor conferred on him on the occasion of his 25th anniversary of professional activities, his duties would not permit him to attend meetings regularly. Dr. Paulionis was then eased into the president's chair without further ceremony. Druggist Victor Semon was unanimous choice for vice-president, Dr. Ed. Zukauskas—secretary, Druggist Peter Kundrota—perennial treasurer, and a sturdy Sgt. At-Arms—counselor Weslan.

Leopold Grigonis, graduate of the Copenhagen School of Economics was accepted as a new member. Mr. Grigonis is in charge of the Lithuanian-American Importing & Exporting Corp. agents of "Maitas" and "Pienocentras".

Health films shown by Chas. Lellis closed the evening proceedings.

Vyt. Vizbara.

Please address all mail concerning this page to the editor, 104-40 117th Street, Richmond Hill, New York. Manuscript should be written on one side of the paper and will not be returned unless accompanied by stamped, self-addressed envelope.

MUSICIANS' GUILD MONTHLY MUSICALE FRIDAY

BROOKLYN, N. Y.—The second in a series of musicales arranged by the Lithuanian American Musicians Guild of U. S. will take place on Friday evening, Jan. 27, 1939 in Alliance Hall, 197 Grand St., Brooklyn, N. Y. at 8:30 p. m. On this occasion the following artists will participate:

Mrs. A. Vokietaitis, lyric-coloratura soprano of New Haven, Conn.

Mr. Alexander Wesley-Vasiliauskas, dramatic tenor.

Mr. Paul Rotella, pianist and accompanist. At our previous musicale Mr. Rotella was not afforded the opportunity to play solo. We have therefore invited him to appear this month also so that he may be able to display his pianistic ability in the role of soloist.

Miss Clarice La America, talented young ballet dancer who will add a little variety to the whole program. Miss La America is Lithuanian on her mother's side.

We hope to have another assisting artist if circumstances will permit.

Admission to the musicale is only fifty cents per person. There will be dancing after the program.

We hope that these notices come to the attention of musicians. The Guild is always ready to take in new members, regardless of the state or city in which they live. We are especially interested in instrumentalists. There must be many of those who are holding back. I would like to take this opportunity to ask them to consider joining the Guild. The dues are ridiculously low (\$1.00 per year); but the qualifications for eligibility are naturally expected to be high. We are a non-profit organization, non-political and non-sectarian. For eligibility requirements send a stamped self-addressed envelope; or if you would like to have a copy of the constitution send ten cents in coin or stamps to the secretary—R. Kurdinaitis, 1403-A Greene Ave., Brooklyn, N. Y. —R. K.

Tel. Market 3-5357

Michael Akialis, Jr.
Laidotuvių Direktorius
195 Adams St., Newark, N.J.

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkėt savo Williamsburgo ofisą 1
622 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
ano 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 r. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

LIETUVIŠKA
RESTAURACIJA
BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotus degtinūs, vyno ir gero alaus. Lietuviškas kumpis, rūkyti kibiai ir kopūstai galima gauti kasdien.

Joseph Zeidat,
savininkas
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

IN QUEST FOR LITHUANIAN WAYS IN LIFE

By C. R. Jurgėla, Following Jonas Aleksa

IX. Crusades and Soul Conflict

There had been some true propagators of Christ's teachings besides the cruel aggression of German conquerors. Furthermore, long before the advent of Teutons our ancestors had been in contact with Catholic Scandinavians and Poles, and schismatic Russians. Small Christian Communities had grown in the heart of the country and had provided an opportunity to learn of the true Christian teachings. It would be useless to speculate over Lithuanian destiny had not the German crusaders wrought havoc on the Baltic coast. We may consider, however, the great tragedy of our ancestors from the point of view of morals.

The nobleness of Christ's teachings was apparent to a Lithuanian of those times, "homines humanissimi". Equally clear to him were the objects of the Teutons—to annihilate Lithuania by all possible means.

In 1358 all three rival Popes extended through three most powerful kings an offer to Algirdas to embrace Catholic faith. Swiss chronicle of Vineture relates that "The King of Lithuania replied: I clearly comprehend that they want not my faith, as they simulate, but my moneys, and therefore I shall remain in paganism". (Rex Lithuaniae ajebat: in hoc luculenter comprehendendo, quod non meam fidem, ut simulant, sed pecuniam appetunt, et ideo in paganism perseverabo). Algirdas made a demand that the

Teutons return to him the Nemunas delta and practically the whole of Prussia.

In 1362 the crusaders burned Kaunas. On Good Friday 3500 Lithuanians perished in battle. Wiegand of Marburg wrote: "Perhaps Lord God wished that they die in this manner on the day of Christ's death". German bishop Bartholomew celebrated a High Mass on Easter Sunday, while crusaders chanted "Christ has risen... Let us be gay, pagans are dejected, Kyrie eleison",—over the corpses of 1500 Lithuanian who committed suicide rather than surrender.

A Lithuanian perceived that western technique and organization rendered great strength to the western nations, and the western forces are antagonistic to him and threaten him with destruction. The same time an ordinary Lithuanian noted that the Christianity did not endow its confessors with humaneness and spiritual culture. He saw great contrast between the Christians' doctrines and deeds,—no such contrast existed in the life of our ancestors.

Furthermore, Vatican, that center of Christendom, was grossly unjust to Lithuanians. Such injustice could not be justified by alleged misinformation by unholy Order. Frequently the Popes were misled. Yet there were instances when Popes knew cruel facts, and still their conduct was unjust and inhuman. For instance, note the moral worth of Alexander IV absolutions, cited above.

Sportsmen and Sports

Lithuanian All-American Football Team

Wysocki	L. E.	Villanova
Dobrus	L. T.	Carnegie Tech.
Kuber	L. G.	Villanova
Matuza	C.	Georgetown
Lezauskis	R. G.	Pitt
Beinor	R. T.	Notre Dame
Siegal	R. E.	Columbia
Tranavitch	Q.	Rutgers
Kazlo	L. H.	Fordham
Radvilas	R. H.	Columbia
Osmaniski	F.	Holy Cross

LEZOUSKI—Pitt is noted for its excellent linemen. Received honorable mention on Liberty's All-American list.

BEINOR—made top tackle on All-American team. Big, fast, and agile. A strong offensive man and fast under punts.

SIEGAL—Placed on honor list of All-Players All-America. A good blocker and utility backfield fullback.

TRANAVITCH—star of a small college team. Would have received more publicity on a major eleven. An intelligent field general. Good passer, punter, and ball-carrier.

KAZLO—regular on a major college eleven. Honorable mention on All-Eastern team. Good blocker, passer, and punter.

RADVILAS—Honorable mention on All-Players All-America. An excellent pass receiver and a fine team player.

OSMANSKI—All-Eastern team and member of East squad. Bullet Joe, a powerful runner, good pass receiver.

This list of players would gladden any coach's heart. A defensive unit, rugged, fast and agile—powerful enough to stop Pitt running plays and fast enough to smother T.C.U. passing attack. Offensively, this outfit should score on any team, with passers, runners, and blockers.

John Rakauskas
Marianapolis College
Thompson, Conn.

WYSOCKI—an opportunist.

A star on a winning team. Received honorable mention on most All-American teams and was chosen on the professional Coaches' All-American eleven.

DOBRUS—regular on a very strong defensive club. Held his own against such teams as Notre Dame, Holy Cross, Pitt, and T.C.U.

KUBER—member of an undefeated eleven. Made All-Eastern team. A fine defensive and offensive player.

MATUZA—another member of a undefeated school. A steady offensive and a fine defensive man.

forward a copy of our constitution in both the Lithuanian and the English languages.

It's time for us to renounce the bolsheviks, parlor pinks and other extremists who have taken it upon themselves to be our spokesmen; it's time for us to prove to the world at large that Lithuanian Americans are predominantly good Americans who revere and respect the land of their fathers, Lithuania!

DIENRAŠČIO VIENYBĖS DVIEJU METŲ SUKAKTIES

VAJUS

Prasidėjo sausio 2 d. ir baigsis kovo 31, 1939

Sis vajas paremtas didelėmis dovanomis skaitytojams. Vajaus metu prenumeratos kaina sumažinta sekančiai:

BROOKLYNE \$6.00, KANADOJE \$5.00, KITUR JUNGTYNESE VALSTYBĖSE \$4.00

Prenumeratoriai taip pat gali pasirinkti dovanas knygomis: kurie prisius pilną nupigintą metinę prenumeratą, tai gaus \$3.00 vertės knygų pasirinkimą iš Vienybės katalogo. Vietoje mokėti komišus vajininkams, teikiame dovanas tiesiai prenumeratoriams

Aukščiau minėtas dovanas gaus tik tie prenumeratoriai, kurie patys tiesiai prisius ar atėję į administraciją užsimokės anksčiau nurodytą prenumeratą

Senieji Vienybės skaitytojai, kurių prenumeratos pasibaigė ar baigsis vajaus metu, taip pat naudojami anksčiau suminėtomis dovanomis.

Pasinaudokite proga ir sutaupykite pinigų, arba pasiimkite \$3.00 vertės knygų

Gerieji Vienybės rėmėjai, kurie pasidarbuos gavimui naujų skaitytojų, gaus dideles dovanas knygomis. Pavyzdžiui, kurie prisius dešimt naujų skaitytojų, gaus \$5.00 vertės knygų ir taigpi jų prikabininti skaitytojai gaus aukščiau nurodytas dovanas.

Cekius ir Money Orderius siųskit sekamu vardu ir adresu:

LITHUANIAN PRESS CORP.

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖ

1939 m., Sausio-January 26 d.

NEWARKO PADANGĖJ

"The Big Thing" (kaip amerikoniai sako) Newarko padangėje yra New Jersey Lietuvių Radijo Valanda, kurios centras, ašis ir kieto titnago stulpas yra Harrisono-Kearny lietuvių vyrų Baltos Lelijos choras. Ši valanda turi ir širdį. Majorui Narušiai tą širdį pristatydama, Baltos Lelijos choro mokytojas Vladas Žukas, sakė: "Štai, mūsų Valandos širdis—Simas Gudas iš West Orange". Bet kiekna širdis susideda iš keturių sudėtinių dalių. Simas sako, ir Lietuvių Radijo Valandos širdies sudėtinės dalys, be p. Gudo, yra: energingas mokytojas Vladas Žukas, naujoms dainoms ir melodijoms gerą ausį turintis fotografas J. Ratkus ir "kalbėtojas" Giraitis. Valandos himnas ir šūkis yra "Balsas Bangomis Einantis", kurį New Jersey ir Brooklyno lietuviai kas sekmadienį, 9 valanda ryto, išgirsta. Šią lietuvišką radijo valandą išlaikyti metams kainuoja apie du tūkstančių dolerių. Gerus, tautiškus darbus mūsų visuomenė remia, bet ima ilgą laiką ir daug pastangų kol pasisventę žmonės įtikina visuomenę, kad čia yra remtinas tautiškas darbas. Pavyzdžiui, kiek vargo ir pastangų turėjo Darius ir Girėnas padėti, kol sukėlė \$8,400 pirmojo skridimo tikslams! Antam skridimui sukelti \$40,000 jau buvo daug lengviau. Dariaus Girėno sunkumus patiria ir Baltos Lelijos choras, telkdamas paramą Radijo Valandai. Tačiau smagu pasakyti, kad kas sekmadienį ši valanda gauna naujų draugų ir rėmėjų. New Jersey lietuviai pradeda suprasti gilia kultūrinę šios valandos reikšmę jų gyvenimui. Reikia pagirti Ratkų ir Žuką, kad jie nepasitenkina plokštelių grojimu, bet vis sugalvoja originalių, savitų dainelių. Be to, jie turi ir savo orkestrą. Laikas nuo laiko pasakoma gerų kalbų. Pavyzdžiui, daugelis lietuvių dar ir šiandien pagiria p. Gudo kalbą pasakytą Dariaus Girėno dienos proga. Brooklyniečiams jau teko asmeniniai susipažinti su Baltos Lelijos choru ir jo veikimu, nes šis choras koncertavo Brooklyne sausio 15-tą, palikdamas gražių įspūdžių. Jo paveikslas tapo įdėtas VIENYBĖJE sausio 13. Teškite ir toliau savo gerą darbą, vyrai!

Newarkiečius laukia visa eilė įdomių pramogų. Sausio 29 dieną Vaizbos Būtas ruošia (Šv. Jurgio salėje) koncertą, kurio pėnas skiriamas baigti išmokėti skolą Pirmiems Sparnams—lėktuvui, kurį Amerikos lietuviai padovanojo Lietuvos Šauliams (Dariaus-Girėno Aero klubo sumanymu). Koncerto programoje bus: šokikės Lyratės, dainininkas Al. Vasiliauskas, Baltos Lelijos choras.

TARZANAS DRĄSUOLIS

81. Nuliūdusi Mariūtė ėjo su Jeffu į kitą kalno pusę. Jeffas tyčiomis pasirinko tokį taką, kur nematytų jų Tarzanas. Ekdama Mariūtė vis tikėjosi, kad gudrus Tarzanas suras jiedvių pėdas, kai pamatys, kad nėra abiejų urve. Ji nesiliovė maniusi, kad Tarzanas vėl išgelbės ją iš pavojaus.

"Du Durniai" (Kriaučiūnas ir Bukšnaitis). Be to, kalbės Povilas Saltenis, kuris lėktuvą nuvežė Lietuvon, ir Ant. Alekna. Apie kitas pramogas parašysime vėliau.

Reporteris No. 1.

ATITAIŠOMA KLaida

Pereito antradienio VIENYBES laidoje, Moterų Pasaulio straipsnyje "Moterų organizacijų veikla" įvyko klaida. Kur kalbama apie Lietuvių Skyrių Pasaulinėje Parodoje, turėjo būti Lietuvių Diena Pasaulinėje Parodoje. Lietuvių Paviilijono reikalais ir išlaikymu rūpinasi Lietuvos valstybė, o Amerikos lietuviai rūpinasi sukelti lėšų Lietuvių Dienos reikalams.

Taigi ir Brooklyno Moterų Vienybės susirinkime buvo taršasi lėšų sukėlimui Lietuvių Dienos reikalams, o ne Lietuvių Skyriui Pasaulinėje Parodoje.

Taipgi tenai buvo minėta, kad Moterų Vienybė rengia šokių Lietuvių Dienos nauda vasario 19 d., tačiau pasirodžius, kad tą pačią dieną yra rengiami kiti lietuvių parengimai, tai Moterų Vienybės šokiai-balius atkelta į ankstesnę dieną. Dabar Moterų Vienybės šokiai-balius įvyks sekmadienį, vasario 5 d., Susivienijimo salėje, 197 Grand St., Brooklyne. Be abejonės pats rengimo komitetas plačiau praneš apie Moterų Vienybės rengiamą balių Lietuvių Dienos Pasaulinėje Parodoje naudai.

J. Trečiokienė.

IDOMI PASKAITA APIE LIETUVĄ

Am. Lietuvių Tautininkų klubo buveinėje, 35 Stagg St., Brooklyn, N. Y. pereitą sekmadienį, sausio 22 d. popietį, labai vykusiai įvyko paskaita apie dabartinę Lietuvos padėtį ir apie Klaipėdos reikalus.

Paskaitą laikė Jonas Valaitis, kurie pasiskaitė Lietuvoje išbuvęs 99 dienas ir viską labai gerai ištyręs. Sulgy jo paskaitos tikrai pasirodė, kad Lietuvoje bebūdamas netingėjo pavažinėti po įvairias svarbias vietas ir atgal sugrįžęs mums gražiai pasakoti apie gražų Lietuvos būvį ir josios tolimesnę ateitį.

Klubo didesnisis kambarys buvo pilnas klausytojų, kaip vyrų, taip ir moterų. Paskaita visiems gerai patiko.

Pageidaujama ir daugiau tokių gražių paskaitų. Šitokios paskaitos pridoda daugiau apšvietos! Vincas J. Vyšnius.

NETIKRAS NIKELIS — \$10

Charles Zach, 57 metų amžiaus, skardos amatininkas, jei damas važiuoti požeminiu traukiniu, vietoje įmesti nikelį, jis imetė vieną padirbtą iš skardos "nikelį". Ir žinoma, tuojau jis buvo sučiuptas.

Kada nuėjo "pasimatyti" su teisėju, tai teisėjas gana draugiškai jam pripažino užsimokėti \$10. Ir dar gražiai jam priminė: "kada tu pradėsi šita dėsiminę vėl uždirbti, tai tu labai gerai suprasi, kas yra daroma teisingai visada būna geriausia".

Tokio amžiaus žmogus, vistiek neužmiršta vaikiškų špou.

EAST-NEW YORKA PAGERINS

The East New York Civic Alliance savo susirinkime nutarė daugiau kreiptis į šio miesto (New York City) savivaldybę, kad ko greičiausiai paskirtų pinigų geriau pagerinti East New Yorko dalį. Reikalaujama panaikinti visus gatvėkarius, o jų vietoje turėti naujus autobusus. Pastatyti gerą didelį knygyną, daugiau parkų ir žaidžiamųjų vietų ir daugiau trafikinių žiburių.

MUZIKOS KONCERTŲ VAKARAI

Brooklyno Muziejuje duodama įvairių tautų koncertai. Tuo suteikiama didesnė galimybė arčiau susipažinti su paskirytų tautų muzika, menu, šokiais ir pan.

Šį seštadienį Muziejuje 11 val. dienos metu bus suteikiama progos jauniems išgirsti italų tautos muziką ir dainas. Koncerto metu bus išpildyta žymesnių italų muzikų ir kompozitorių kūriniai.

2 val. popiet tą pačią dieną bus laikoma paskaita apie italų grafikos meną ir muzikos paskaita. Po to, bus koncertinė dalis.

Sekmadienį, sausio 29 d., 4 val. popiet New Yorko valstybės simfoninis orkestras, diriguojant Giuseppe Creatore, suteiks žymiausių muzikų kūrinių koncertą. Įėjimas nemokamas.

Ar jau rezervavote vietas į Vienybės koncertą?

TEODOLINDA! TEODOLINDA! TEODOLINDA!

Teodolinda! Visų ausyse skamba šis žodis. Gražus žodis ir garsus. Teodolinda, tai yra veikalas-komedija, kurią rengaisi scenoje parodyti Operetės choras, vasario 19 dieną, Amerikos Piliiečių Klube, 280 Union Ave., Brooklyne. Be komedijos bus ir solistų, duetų, sikstetų, kvartetų, muzikantų programa. Visai tai išpildys vien tik Operetės choro nariai.

Operetės choras ruošiasi prie šio didelio pasirodymo tarpe Brooklyno visuomenės galvatrukėiais. Pamokos, kvartetų, sikstetų, solistų ir komedijos vyksta kiekvieną dieną savaitėje. Panelė Tamkiūtė nori parodyti savo chorą visuomenėi, kad yra toks choras Brooklyne, kuris susideda tik iš jaunuolių, gali gerai pasirodyti scenoje ne tik choro dainomis, bet ir vienuose. Taip pat p. Bajoras deda visas pastangas komediją surežisuoti tinkamai.

Nepamirškite dienos vasario 19-tos. Atidėkite visus ypatingus susijėjimus ir atsilankykite mūsų jaunuolių pramogoje.

Taip pat primintina choro nariams, kad atsilankytų šį penktadienį, sausio 27 dieną į savo reguliarias praktikas, nes, kaip žinoma daugiau naujų narių nebeprimama kol savo užduotį neatliskime, tai yra koncertinį vakarą su komedija — Teodolinda. Rep.

WORLD'S FAIR IR POLICIJA

Pasaulio Parodos metu Brooklynui paskirta 1,000 policininkų daugiau. Kad šitam policijos būriui pagelbėti algas užmokėti, Sumner A. Sirtl, kalbėtojas nuo Kings County Consolidated League, patarė, kad kuomet milijonai žmonių aplankys New Yorko Pasaulinę Parodą, tai nuo kiekvieno asmens būtų gerai paimti papildintą taksų mokestį ir tokie mokesčiai turėtų būti uždėti ant kiek vieno viešbučio kambario.

New Yorko miestas jau užlaiko daugiau 18,000 policijos. Dabar bus padauginta dar 4,000. Iš viso sudarys daugiau 22,000 policininkų.

Gal būt New Yorko miesto gyventojai dar sunkiau atsidus po sunkesne taksų našta!

NUGRIAUTI ELEVATORIUS

Prie New Yorko miesto geležinkelio tvarkymo komisijos esantis tos komisijos narys Herbert L. Carpenter griežtai užtaria Brooklyno geležinkelio reikalus. Jis nurodinėja, kad Brooklyno gyventojai geriau greičiau susiprastų ir priverstų nugriauti visus elevatorius, o jų vietoje įsteigti gerus modernius autobusus.

Juos nugriovus, gyventojai praleistų apie \$50,000,000 ištaisymas tvatvi krautuves ir namus. Ir tose apylinkėse nuosavybių vertė pakiltų nuo

\$100,000,000 iki \$200,000,000.

Kada New Yorko miestas ruošiasi perimti ir sujungti visus miesto geležinkelius po miesto tvarka, tai žadama perimti ir visus gatvėkarius. Tas miestui kainuos \$340,000,000.

LIETUVIAI BIZNIERIAI

PASAULINĖS PARODOS proga Brooklyne lankysis daug svečių. Atžymėkite savo įstaigas Lietuvos ženklų Pakabinkite Lietuvos Žirgvaikį savo įstaigoje, kad svečiams būtų aišku, jūs nesate komunistai, nei bolshevikai. Apdaryti rėmus, po stiklu, tik \$2.50. Be rėmų ir stiklo su prisiumintu 1.00. Kreipkitės adresu: A. B. STRIMAITIS, G.P.O. Box 127 New York, N. Y. Tel.: CHickering 4-7279

JUNIPER 5-7646
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

VINCAS J. DAUNORA
APTEIKORIUS
TIKRA LIETUVIŠKA
APTEIKA
LIETUVIS PAS LIETUVI
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 422 GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

SALDAINIŲ KRAUTUVE
Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IŠ KRANO IR BONKUTĖMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVERgreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC
Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-4335
Koplyčia Laidotuėms

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS
T. FRED LEFEVRE, Manager
54-41 72nd STREET, MASPETH, L. I., N. Y.
Telephone NEWton 9-4464 & Michigan 2-1717

ESTATE OF BARRY P. SHALINS
(SALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIRginia 7-4499
Koplyčia Laidotuėms

A. RADŽEVIČIUS IR SŪNUS
Tel.: Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Phone STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

Svieži kaip Benchley Šposas

DIDESNIAM JOSŲ SMAGUMUI
extra parinktinai, extra ilgai-brandinti tabakai duoda extra turtingą skonį... extra Cellophane užvalktis užtikrina extra šviežumą.

IŠBANDYKITE 1939
DVIGUBAI-ŠVELNIUS
Old Gold

VISADA SVIEŽI! Dvigubai apsaugoti dviem užvalkais Cellophane. VIRŠUTINIS užvalktis atsidaro APACIOJ pokioje.

UŽSISTATYKITE: ROBERT BENCHLEY su ARTIE SHAW'S Orkestru, Sekmadienį vakarais, Columbia Network.

Copyright, 1939, by P. Lorillard Co., Inc.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

81. Nuliūdusi Mariūtė ėjo su Jeffu į kitą kalno pusę. Jeffas tyčiomis pasirinko tokį taką, kur nematytų jų Tarzanas. Ekdama Mariūtė vis tikėjosi, kad gudrus Tarzanas suras jiedvių pėdas, kai pamatys, kad nėra abiejų urve. Ji nesiliovė maniusi, kad Tarzanas vėl išgelbės ją iš pavojaus.

"Nebūk taip nuliūdusi, mieloji!" nusijuokė Jeffas. "Viskas baigsis gerai. Mudu mylėsime, lyg balandėliai. O kai pasiekime pajūri, aš surinksiu palydovus, čia vadinamus safari, ir grįšiu vėl čia surasti, kas atsitiko tavo tėvui ir Bobui. Blogiau vis tiek jau nebus, o geriau gali".

Mariūtė sudrebėjo. Šis vyras vis daugiau ir daugiau nekenciamas jai darėsi. Mintis būti jo žmona kėlė pasibaurėjimą. Bet ji jau pasižadėjo ir buvo pratusi laikytis savo žodžio. Ak, kad kas nors atsitiktų, kad būtų galima teisingai pasiūlyti nuo savo pažado! Bet kas gali atsitikti?

Jeffas dabar džiugavo. Pirmausia medaus mėnesis! Paskui jis surinks safarius ir eis vėl į Zambijų šalį — ne ieškoti daktaro Brooks su Bobu, bet sugauti Tarzaną ir gyvą, ar negyvą įteikti Kagundai su jo juodaisiais kariais ir gauti už tą didelius milžiniškos vertės stabo deimantus.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBES numeryje